

ਪਲੈਨ ਬੀ: ਆਸਰਾ-ਏ ਕਾਮਯਾਬੀ ਯਾ ਤਬਾਹੋ ਬਰਬਾਦੀ

ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਰੀਅਰ ਦੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਪਲੈਨ ਬੀ। ਕੀ ਪਲੈਨ ਬੀ ਸਾਡੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਪਲੈਨ ਏ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ?

ਪਲੈਨ ਬੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਰਾਹ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਮੱਸਿਆ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਲੈਨ ਬੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਲੈਨ ਏ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਮੱਠੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਫ਼ਲਤਾ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਪਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਸੁਪਨੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ, ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਹਨਤ, ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੌਜ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤੁਰੰਤ ਦੂਜਾ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਜ਼ਰਾ ਉਸ ਸਰਜਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ? ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕਾਬਲੀਅਤ, ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਰਜਰੀ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਬਣਾਉਣਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਬਦਲਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮੁੱਖ ਟੀਕੇ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਸਬਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹਟਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਥਾਮਸ ਐਡੀਸਨ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬ ਨੂੰ ਇਜਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ। ਹਾਈਟ ਡਰਾਵਾਂ ਨੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਰਾਜ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਗੋਂ ਰਾਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫ਼ਰਕ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਲੈਨ ਬੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਪਲੈਨ ਏ 'ਤੇ ਪੁਰਣ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਜਿੱਤ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਹਾਨਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੰਢੇ ਆਉਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਰਸਤਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੁੱਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖੜਕਾਉਣਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਲਈ ਪਲੈਨ ਏ ਬਣਾਓ, ਉਸਨੂੰ ਤਰਕ, ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੋ। ਜੋਖਮਾਂ ਲਈ ਬੈਕਅੱਪ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖੋ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾ ਬਣਨ ਦਿਓ। ਮੰਜ਼ਿਲ ਇੱਕ ਹੋਵੇ, ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ, ਮਿਹਨਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮੀ ਨੂੰ ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਫ਼ਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲ 'ਤੇ ਹੀ ਪਲੈਨ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਪਲੈਨ ਬੀ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਬਣਾਓ, ਪਲੈਨ ਏ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ। ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੋ, ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ।

ਰੱਬ ਦੀ ਜੁਸਤਜੁਹੱਕ ਅਡੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿਜਾਬ ਤੋਂ ਰੂਹ ਦੇ ਨੂਰ ਤੱਕ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੰਗ
ਥਿਉਰੀ ਚੀਫ਼
9855221193

ਇਨਸਾਨ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜਿਸ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਫਟਕਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਸੱਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਦਾ ਰਾਹ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਹਰੱਸਮਈ ਖੋਜ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਖੋਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੇਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਅਸੀਮ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਅਟੱਲ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਉਹ ਅਦਿਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬੁੱਧੀ, ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰੀ ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾਏ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਾਇਆ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਾਤ ਲੱਭਿਆ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਾਧਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਰਫ਼ੀਲੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿ ਕੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਰੱਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੰਨ ਪਾਇਆ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਰਤ ਰੱਖੇ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਠਿਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਆਸ ਕੀਤੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈਆਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਿਰਮਲ ਸੀ। ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਕੀ ਕਿਸੇ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਕਠਿਨ ਯਤਨ ਉਸ ਸੱਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦੇਣਾ ਮਨ ਨੂੰ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਹਾਵੇ, ਰਸਮ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੇਤਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਰਸਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਖੋਜ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਿਸੇ

ਨੇ ਸਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਿਮਰਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਿਆਗ ਤੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਧੀ ਹੀ ਮਕਸਦ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਧਿਆਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਸਮ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਹਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਉਚਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਿਆਗ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਲਚ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਤਿਆਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਣ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਖੋਜਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਨਵੇਂ ਖੋਜਨ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਨ, ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਾ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ, ਤਪੱਸਿਆ, ਸਾਧਨਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰਲਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰ ਬੇਨੀ ਹੁੰਦੀ ਆਪਣਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ।

ਏਥੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਕਿਹੜੇ ਬਦਲਾ ਜੰਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਦਿਮੇ ਵੱਦਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਕਤਮ।

ਕੀ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦਿਆਨੁ ਹੈ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਫ਼ਰਤ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲੱਗਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ? ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਧਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਿਹੋਭਾਗ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਥਾਵਾਂ, ਵਸਤੂਆਂ, ਆਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸਮਝ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਵਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸੱਚ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜੇ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਕਣ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਲਾਇਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਉਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮਾਮਿਅਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਆਪਣੇ ਮਨ, ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਖੋਜ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਸਥਾ

ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਮਝ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਪੜਚੋਲ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਮੁਰਤੀ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ, ਦਇਆ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੌਜੂਦ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨਾ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਘਰ ਪੁਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪਾੜਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦਇਆ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੇ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ।

ਆਧੁਨਿਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਚਾਰਕ ਓਸ਼ੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਮਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਰਾਹੀਂ ਸੱਚ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦਾ ਅਰਥ ਕੇਵਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਇੱਛਾਵਾਂ, ਡਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉੱਠਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਈਰਖਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਕਈ ਵਾਰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਬਣਦੀ ਹੋਈ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਣਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬਚੀ ਹੁੰਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ

ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸਾਹਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮ, ਸੱਚਾ ਆਚਰਨ, ਹਉਮੈ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੀ ਰਸਮਾਂ ਜਾਂ ਦਿਵਾਵੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਵੀ ਉਤਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਕੇ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੇਕਰ, ਲਾਲਚ, ਕਪਟ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਸੰਸਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕਾਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਉਮੈ ਜਿਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਥਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਕਾਤ, ਤਪੱਸਿਆ ਜਾਂ ਧਿਆਨ ਖੋਮਤਲਬ ਹਨ। ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਉਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਦਲਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੈਨ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿੰਸਾ, ਸਵੈ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪਰਿਗ੍ਰਹਿ ਭਾਵ ਬੇਲੋੜੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੋਧ ਚਿੰਤਨ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਦੁੱਖ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਤਿਸ਼ਨਾ ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ ਉਭਰਦਾ ਹੈ: ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਲਾਲਚ, ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਮੋਹ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਅਹਿੰਸਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਿਗ੍ਰਹਿ ਸਿਰਫ਼ ਵਸਤੂਆਂ ਘੱਟ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਉਸ ਮਾਨਸਿਕ ਪਕੜ ਨੂੰ

ਵੀ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਦੇਖਣਾ ਅਧੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਧਨਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਬਾਰੇ ਸਚੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਧਿਆਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਲੂਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਜੁੜੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਡਰ, ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਰਸਮ, ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਸ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਆਵੇ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਆਸਥਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਡਰ ਪਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅੰਨ੍ਹੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇ, ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਲਈ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉੱਥੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਨੁਮਾ, ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਮਨੁੱਖੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਦਵੀ, ਪਰਿਹਾਵੇ, ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਿਵੇਕ ਆਸਥਾ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ; ਉਹ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਧੋਖੇ, ਡਰ ਅਤੇ ਐਂਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਉੱਤਰ ਹਰ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਇਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਲਈ ਆਤਮਿਕ ਮੁਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਲਈ ਨਿਰਵਾਣ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਅੰਧਾਰ ਦਾ ਪਕੜ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮੇਟਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਸਾਡੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਖੋਜ ਸਾਡੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਜੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਨਿਮਰ

ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ? ਜੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਸਾ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮੋਹ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਧਨ, ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹਾਂ?

ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਦਇਆ, ਸੱਚਾਈ, ਨਿਆਂ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਹ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸਾਸੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਲਿਆ? ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਬੈਠੇ? ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਬਦਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਲਿਆ?

ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਚੁਣੌਤੀ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਰਾਜ਼ਾਂ, ਜੰਗਲਾਂ, ਗੁਫਾਵਾਂ, ਮੱਦਰਾਂ, ਮਨਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਜਾਂ ਇਕਾਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਮ

ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸੰਗਤਪੁਰ ਸੋਢੀਆਂ ਵਿਖੇ ਮੈਗਾ ਪੀ.ਟੀ.ਐਮ. ਦਾ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਜੀ. ਐਸ. ਤੇਗ-
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ
ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ
ਰਹੀਆਂ ਮਾਪੇ-ਅਧਿਆਪਕ
ਮਿਲਣੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ
ਵਧਾਉਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ

ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ
ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਰਾਲਾ ਹਨ। ਇਹ
ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ
ਸੰਗਤਪੁਰ ਸੋਢੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਸੂਦ ਨੇ ਮਾਪੇ-
ਅਧਿਆਪਕ ਮਿਲਣੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ
ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ
ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ
ਜੋੜਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ
ਮਾਪੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ
ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ
ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਾਂਝੇ
ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਣ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੰਦੀਪ ਸੂਦ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ
ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ
ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਅਤੇ
ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਪਰਕ
ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਜੇ.ਜੀ.ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ.ਓ.ਯੂ. ਅਤੇ ਨਵਜੀਵਨੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਚਕਾਰ MoU

ਪਟਿਆਲਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਫਤਹਪਾਲ ਸਿੰਘ-

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ
ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਨੇ ਨਵਜੀਵਨੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ
ਸਪੋਸ਼ਲ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ,
ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ
(\$ਐਫ.ਐਮ.ਐਸ.) 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ
ਸਮਝੌਤਾ ਮਾਨਯੋਗ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਪ੍ਰੋ.
(ਡਾ.) ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ
ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ
ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ
ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ
ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਵਧੇਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਣ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ।
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਹਿਮਤੀ
ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਪਲੈਨਿੰਗ ਅਤੇ
ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ.
ਕਰਨ ਸ਼ੁੱਧੀਆਂ ਨੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇਨਫਲੂਐਂਸਰ 'ਮੈਡ ਸੰਧੂ' ਕਤਲ ਕਾਂਡ 'ਚ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ: 6 ਜਣੇ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ
ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਗਏ ਇੱਕ
ਸਾਂਝੇ ਆਪਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਭਾਵਕ (ਇਨਫਲੂਐਂਸਰ)
ਮਧੂਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਉਰਫ 'ਮੈਡ ਸੰਧੂ' ਦੇ
ਸਨਸਨੀਬੋਜ਼ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ
ਸਲਾਹਾਉਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ੁਟਰ ਸਮੇਤ 6
ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 2026
ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਲੋਹਾਰਕਾ ਰੋਡ
'ਤੇ 'ਮੈਡ ਸੰਧੂ' ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ
ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ
ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਥਾਣਾ
ਫਾਉਂਟੇਨੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਬੀ.ਐਨ.ਐੱਸ.
ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲਾ
ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 186
ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਕਨੀਕੀ
ਜਾਂਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਤੌਰਤਰ ਅਤੇ
ਲਗਾਤਾਰ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ
ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ
ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਟਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਉਰਫ
ਕਾਕਾ (ਵਾਸੀ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ, ਜਲੰਧਰ)
ਸਮੇਤ ਛੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਸ ਕਰਕੇ ਕਾਬੂ
ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ
ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ
(ਤਾਬਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ), ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ

(ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ, ਜਲੰਧਰ), ਬਲਜਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਲਾਲੀ (ਦਲਾਵਰਗੁਰ,
ਤਰਨਤਾਰਨ), ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਰਫ
ਬੰਟੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ (ਦੇਵੇ ਵਾਸੀ
ਖਲਚੀਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ)
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇੱਕ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਮੁੱਖ ਸ਼ੁਟਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਉਰਫ
ਕਾਕਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈਣ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।
ਗੁਜਰਾਤ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।
ਲੋਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਫ਼ਾਈ
ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ
ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ
ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਤਲ
ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਗੈਰਸਟਰ ਜੰਗੀ ਗੋਗ
ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ
ਅਨੁਸਾਰ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਾਕੀ
ਚਿਹਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਾਰਦਾਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ
ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼
ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ
ਕੇਂਦਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਵੱਲੋਂ
1995 ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ
ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ
ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ
ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਆ ਰਹੇ
ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੇ 2012 ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਪਈ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ
'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ
ਲੈ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ
ਖੜਕਾਇਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ
ਵਾਧਿਕ ਸਿੱਲਸਤਰ ਜਨਰਲ ਕੇ.ਐੱਮ.
ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ
ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਗ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼
ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ
ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ
ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ
ਦੇਖਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ

ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਅਪਰੇਥ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ
ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ
ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ (ਸੇਰਿਟ) 'ਤੇ
ਸੁਣਾਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਨਟਰਾਜ ਵੱਲੋਂ
ਕੇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ
ਸੁਣਾਵਾਈ 29 ਅਕਤੂਬਰ ਲਈ ਤੈਅ
ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੰਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ
ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ
ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 31
ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ
ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ

ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬ
ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ
ਅਤੇ 17 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਮਾਰੇ
ਗਏ ਸਨ।

ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ
ਜੁਲਾਈ 2007 ਵਿੱਚ ਰਾਜੇਆਣਾ
ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਜਿਸ
ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ
ਕੋਰਟ ਨੇ 2010 ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ
ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਉਸਦੀ ਵਾਸੀ 31 ਮਾਰਚ,
2012 ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,
ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫ਼ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਿਫ
ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ
550ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ
ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ
ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ
ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ: ਨਾਭਾ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨਰੇਗਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਨਾਭਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਜ਼ਿੰਦਰ ਗਰਗ-

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ
ਗਈ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਮੈਗਾ ਅਧਿਆਪਕ-
ਮਾਪੇ ਮਿਲਣੀ (ਪੀਟੀਐਮ) ਦੌਰਾਨ ਉਸ
ਸਮੇਂ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ,
ਜਦੋਂ ਨਾਭਾ ਦੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ
ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ
ਮਾਨ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ
ਕਰਨ ਦੀ ਕਬਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ। ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ
ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਕੇ
ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਾ
ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ
ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੱਲ ਦੀ ਮੰਗ
ਕੀਤੀ।

ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ
ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਮੈਗਾ ਪੀਟੀਐਮ
ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ
ਹਾਜ਼ਰ ਮਾਪਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਵਾਂ
ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ
ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਵਾਂ
ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀਡੀਓ
ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼
ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਐਪ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ
ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਨ।

ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ
ਮਾਮਲਾ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ
ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ

ਸਮੂਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿੱਧਾ
ਸੰਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਦੇਸ਼
ਮੰਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ
ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੇ
ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ
ਸੋਚਿਆ।

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਅਤੇ ਭੂਰ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਾਵਾਂ
ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ

ਹਾਂ, ਪਰ ਬਨਾਵਟੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ
ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਕੀਕਤਾਂ
ਸੁਣਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ
ਫੀਡਬੈਕ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ
ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ, ਲੁੱਟਾਂ-ਖੱਗਾਂ
ਅਤੇ ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਹੋਏ ਰੁਜ਼ਗਾਰ
ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਖੁੱਲ੍ਹਾਮ ਹੋ ਰਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ

ਅਤੇ ਝਪਟਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਡੇ
ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਡਰ ਰਹੇ
ਹਾਂ। ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ
ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ
ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਵੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ
ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮਨਰੇਗਾ ਦਾ ਕੰਮ
ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ
ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੂਲ
ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪੇ ਦਾ ਵੀਡੀਓ
ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ
ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਲਾਏ 'ਪੜ੍ਹਾਈ' 'ਤੇ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ
ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ
ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼
ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਿਰ ਵੱਲੋਂ
ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ
ਦੇ ਮੱਚਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਸ਼ਾਪਾ ਆਗੂ
ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਪੀਟੀਐਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਇਸ
ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਿੱਖਿਆ
ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਅਰਿਆਂ
ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ
ਕਰਨਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਖਾਸਕਰ ਉਦੋਂ
ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਆਪ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੀ
ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਪੱਲ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ,
ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਨਹੀਂ
ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੀ ਰੈਲੀ ਨੇ ਮਲਵਈ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਬਦਲੇ

ਪਟਿਆਲਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੀ
ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਆਪ ਹੀ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ
ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਪਿਤਾ ਬਾਪੂ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭੁੱਟੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ, ਨਸ਼ਿਆਂ
ਨਾਲ ਮਰਦੇ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ, ਗੈਰਸਟਰਾਂ
ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਫਿਰੋਤੀਆਂ ਪੰਜਾਬ
ਦੀ 'ਆਪ ਸਰਕਾਰ' ਵੱਲੋਂ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਕੰਮ

ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ
ਗੁਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਜਾਂਚ
ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਆਪ ਹੀ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੇਗੂਲਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ
ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ.) ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ
ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ

ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ
ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ @ਤੇ ਪਾਈ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ
ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ,
ਅੱਜ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ-
ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।
ਇਸ ਮਿਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ
ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਾਂਤੀ,
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਜਨਤਕ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-
ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਸਾ-
ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ
ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓ : ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਲਹਿਰਾਗਾਹਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅੱਜ
ਲਹਿਰਾਗਾਹਾ ਵਿਖੇ ਨਗਰ ਕੌਸਲ ਦੀ
ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ
ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ
ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ
ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ 'ਤੇ
ਤਿੱਖੇ ਸਿਆਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਾਧੇ।

ਸੀ.ਬੀ.ਐਚ. ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ
ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਐਚ.
ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ
ਮਾਨ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖ-

ਵੱਖ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ
ਜਾਂਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗੱਲ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ
ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ
ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕਬਿਤ
ਕਲੀਨ ਚਿੱਠ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ
ਉੱਠਾਇਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ
ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ
ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ
ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਸਲ
ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ
ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਪਾ ਦਾ
ਬਚਾਅ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੱਲਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
(ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਆਲਮਗੀਰ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਨੇੜੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਉਰ-
ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ
ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ
ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ
ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ,
ਆਲਮਗੀਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ 'ਤੇ ਕੁਝ
ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਟਾਂ-ਰੋੜਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ
ਹਮਲੇ ਦੀ ਕਰੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ
ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ
ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ
ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭਿਜਵਾ ਕੇ ਕਬਜ਼ੇ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ
ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ
ਕਰਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਲਈ ਚਿੰਤਾਜਨਕ
ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾ
ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਟਰਾਹਿਲੀ ਕਰਾਰ

ਦਿੱਤਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਕਮੇਟੀ ਪਾਸੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਦਿਆਂ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ
ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ
ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ
ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ
ਲਿਖਾਪੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰੂ
ਘਰਾਂ ਨੇੜੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਹਰ ਲੜਵੰਦ ਨੂੰ ਲੰਗਰ

ਮਾਮਲਾ: ਚੋਣ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਣ ਦਾ; ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਬਸਿਡੀ 'ਤੇ ਬੇਲਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੱਜ਼ਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣਾ ਜਾਰੀ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਚ ਹੋਏ ਅਵੇਸਲੇ

ਪਟਿਆਲਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਬਲਜੀਤ ਸਰਨਾ-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਦੀਆਂ ਗੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੇਲਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੱਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬੋ ਹਾਵਾ ਵਿਗੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਈ ਹਲਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਠੰਡ ਦੇ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛੇ ਦੇ ਦੱਬਣ ਕਾਰਨ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬਜਿੱਦ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪੁੱਛੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵੱਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਪੁੱਛੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੋਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੁਣ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ

ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਨਾੜੂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ 'ਤੇ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਸਬਸਿਡੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰ

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰ ਜੇ. ਪੀ. ਸੋਢੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਪੁੱਛੇ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਸੜਕੀ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਦਿਨ ਵਿਚ 3-4 ਵਾਰ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਿਸ਼ਟੀਗੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 'ਨੇਤ੍ਰ' (NETRA) ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਰਤ 'ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਾਇਲਡ ਐਂਡ ਫ੍ਰੈਮੇਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ' (ਸੀਸੀਡਬਲਊਡੀਓਸੀ), ਸੈਕਟਰ 38-ਬੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੇਂਦਰ-ਪ੍ਰਯਾਸ' ਵਿਖੇ ਦਿਸ਼ਟੀਗੀਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ 'ਨੇਤ੍ਰ' (NETRA) ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੋਰਵੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇ।

ਮੇਜਰ ਅੰਜੂ ਬਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਯਤਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੇਤ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਜਰ ਅੰਜੂ ਬਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜ਼ਾਰ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੋਰਵੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮੱਦ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਗੇ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਖੇ 'ਜੋਸ਼ - ਟੀ.ਬੀ ਮੁਕਤ

ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਚਲ ਸਰਜਨ, ਡਾ. ਪੰਚੀਤ ਧਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਖੇ 'ਜੋਸ਼ - ਟੀ.ਬੀ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀ.ਬੀ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਗੁਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀ.ਬੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਨਰਲ) ਡਾ. ਆਦਿਤਿਆ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ

ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਐੱਨ ਟੀ.ਬੀ ਮੁਕਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਟੀ.ਬੀ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜ ਟੀ.ਬੀ ਵਿਜੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਧਵਨ, ਨਿਕੋਲ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਰਦਾਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਸਟਲ ਡਾ. ਪੰਚੀਤ ਧਵਨ, ਟੀ.ਬੀ ਮੁਕਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਤੇ ਸਰਪੰਚ, ਟੀ.ਬੀ ਵਿਜੇਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀ.ਬੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਧਵਨ, ਨਿਕੋਲ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਰਦਾਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਸਟਲ ਡਾ. ਪੰਚੀਤ ਧਵਨ, ਟੀ.ਬੀ ਮੁਕਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਤੇ ਸਰਪੰਚ, ਟੀ.ਬੀ ਵਿਜੇਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀ.ਬੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਾਲ 2025 'ਚ ਛਪੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 10 ਸਰਵੋਤਮ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-

ਸੀ.ਐਚ.ਸੀ. ਮੋਰਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕਾਇਆਕਲਪ ਤਹਿਤ ਹੋਈ ਚੈਕਿੰਗ

ਮੋਰਿੰਡਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-ਡਾ. ਵਿਵੇਕ ਕਟਾਰੀਆ, ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਰੁਪਨਗਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸੀ.ਐਚ.ਸੀ. ਮੋਰਿੰਡਾ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅੱਜ ਮਿਤੀ 08.10.2026 ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰੀ ਕਾਇਆਕਲਪ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ

ਆਏ ਡਾ. ਗੁਣਤਾਸ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਢੁੱਗੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਐਸ.ਐਮ.ਓ ਮੋਰਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿਖੇ ਐਨ.ਐਨ. ਰੇਡੀਓਲੋਜਿਸਟ, ਸਰਜਰੀ, ਈ.ਐਨ.ਐਨ. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਅਤੇ ਗਾਇਨੀ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਡਾਕਟਰ ਤੈਨਾਤ ਹਨ।

ਐਸ.ਐਮ.ਓ ਮੋਰਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਵਾਇਟੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਡਾ. ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਹੋਮੋਪੈਥੀ, ਡਾ. ਮਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾੱਟਲ, ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਨਰਸਿੰਗ ਸਿਸਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

12 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ, ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਪਟਿਆਲਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਫ਼ਤਹਪਾਲ ਸਿੰਘ-ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੋ ਬੁਬਲਾਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੌਰਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇਲੈਕਟਰਲ ਰੋਲ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ 12 ਅਕਤੂਬਰ, 2026 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਜਰ ਨੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸਾਝਣੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਵੋਟਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰ, ਵੋਟ ਟਾਣਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਜਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅੱਠ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੀ.ਭੀ.ਐੱਫ. ਫਾਈਲਾਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਛਪਾਈ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਉਪਰੰਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਸਮੇਤ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੈੱਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ, ਈ.ਆਰ.ਓ. ਦਫ਼ਤਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ, ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦਰਜ ਹੋਏ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਐਂਪਿਕ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਤੇ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸਾਝਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪਿੰਡ ਥੂਰੀ ਵਿਖੇ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਨਾਭਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਗੁਰਬੀਰਤ ਕੌਰ-ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਪਟਿਆਲਾ ਜੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਨਾਭਾ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨਬੜੇ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪਿੰਡ ਥੂਰੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਨਰਥ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖੀ ਸਾਂਝ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਅੱਗ

ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ, ਕਵਿਤਾ, ਸਲੋਗਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟਰ ਮੌਕਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸੁਨਾਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾੜਨ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ। ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਜੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਾਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਨਾਭਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਤੌਰ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਪੀ ਸੀਡਰ, ਸੁਪਰ ਸੀਡਰ ਅਤੇ ਸਮਾਰਟ ਸੀਡਰ) ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਂਪ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਪੰਨਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਪਰਾਲੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਟਾਫ਼, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਕਿਸਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

70ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੂਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 'ਚ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ

ਪਟਿਆਲਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ 'ਤੇ ਉੱਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਗਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾਂ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੂਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ

ਇਵੈਂਟਸ ਪੌਲ ਗਰਾਊਂਡ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਅੰਡਰ-14 ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ 600 ਮੀਟਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਿਯੂਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਾਨੂ ਰਾਣਾ ਨੇ ਦੂਜਾ, ਵਿਸ਼ਨੂ ਆਨੰਦ ਨੇ ਤੀਜਾ, ਅੰਡਰ-14 ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ 600 ਮੀਟਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਅੰਬੁਲ ਨੇ ਦੂਜਾ, ਅੰਗਦੇਜਤ ਨੇ ਤੀਜਾ, ਅੰਡਰ-14 100 ਮੀਟਰ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਤ ਸਾਗਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਜਾ, ਹਰਸ਼ ਬਾਬ ਨੇ ਤੀਜਾ, ਅੰਡਰ-17

ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ 100 ਮੀਟਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਏਕਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਸਪੀ, ਹਰੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਇੰਦਰਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ ਇੰਚਾਰਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ: ਗੱਬਰ ਸਿੰਘ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, 9 ਅਕਤੂਬਰ -ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਸ਼ਹਿਰਾ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਰਾਮਲੀਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੱਚ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. (ਐੱਚ) ਗੱਬਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. (ਐੱਚ) ਗੱਬਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀ ਤਿਉਹਾਰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੁਲਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਤੱਦ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਦਸ਼ਹਿਰਾ ਮੇਲੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਰੇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. (ਐੱਚ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਾਕਾਰਬੰਦੀ ਕਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ

ਅੰਦਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਨਕ ਵਿਸ਼ਵਾ ਕਾਲੀਨੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਬਾਲ ਰਾਮਲੀਲਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਮੇਲੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਾਣਾ ਮੁਖੀ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਪੰਚ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਸੋਨੀ ਸੂਦ, ਜ਼ਿੰਮੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਚੋਣ ਅਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 31,000/- ਦੇ ਨਾਲ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 10 ਸਰਵੋਤਮ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-

ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 282 ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਐਲਾਨ ਗਏ ਸਰਵੋਤਮ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਤਹਿਤ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਜੀਵਨੀ/ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ/ਯਾਦਾਂ/ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ) ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕੋਈ ਨਾਉ ਨਾ ਜਾਣੇ ਮੇਰਾ (ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ)' ਨੂੰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਾਵਲ) ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੰਡਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਵੇਲੀਆਲਾ' ਨੂੰ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਕਹਾਣੀ/ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਲਾਲ ਰੰਗ' ਨੂੰ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਿਬੰਧ/ਗਿਆਨ/ਵਿਅੰਗ) ਅਜੈ ਤਨਵੀਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜਾਦੂਗਰੀ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ' ਨੂੰ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਾਟਕ/ਇਕਾਗੀ) ਕੁਲਬੀਰ ਮਲਿਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਭਾਕ ਨਿੱਤ ਆਵੇਗੀ...' ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਅਨੁਵਾਦ) ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਗੋਇਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਪਾਰ' (ਸੀਤਾ

ਰਤਨਾਮਲ) ਨੂੰ, ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਗਿਆਨ ਸਾਹਿਤ/ਸੰਪਾਦਨ) ਪ੍ਰਿੰ. ਲਵਲੀ ਸ. ਪੰਨੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪ੍ਰਾਧੀ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ' (ਟੱਪ ਅਤੇ ਜੋੜੀਆਂ) ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰੂ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕੋਈ ਨਾਉ ਨਾ ਜਾਣੇ ਮੇਰਾ (ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ)' ਨੂੰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਾਵਲ) ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੰਡਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਵੇਲੀਆਲਾ' ਨੂੰ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਕਹਾਣੀ/ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਲਾਲ ਰੰਗ' ਨੂੰ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਿਬੰਧ/ਗਿਆਨ/ਵਿਅੰਗ) ਅਜੈ ਤਨਵੀਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜਾਦੂਗਰੀ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ' ਨੂੰ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਾਟਕ/ਇਕਾਗੀ) ਕੁਲਬੀਰ ਮਲਿਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਭਾਕ ਨਿੱਤ ਆਵੇਗੀ...' ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਅਨੁਵਾਦ) ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਗੋਇਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਪਾਰ' (ਸੀਤਾ

ਰਤਨਾਮਲ) ਨੂੰ, ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਗਿਆਨ ਸਾਹਿਤ/ਸੰਪਾਦਨ) ਪ੍ਰਿੰ. ਲਵਲੀ ਸ. ਪੰਨੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪ੍ਰਾਧੀ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ' (ਟੱਪ ਅਤੇ ਜੋੜੀਆਂ) ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰੂ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕੋਈ ਨਾਉ ਨਾ ਜਾਣੇ ਮੇਰਾ (ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ)' ਨੂੰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਨਾਵਲ) ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੰਡਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਵੇਲੀਆਲਾ' ਨੂੰ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਕਹਾਣੀ/ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਲਾਲ ਰੰਗ' ਨੂੰ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀ

ਹਰਿਆਣਾ ਖਬਰਨਾਮਾ

ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਸਸਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦੁੱਧ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 9 ਅਕਤੂਬਰ
-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਿੰਘ-
ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਬ
ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 1.80
ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ
ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ

ਨਵੇਂ ਸਾਧਨ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ
ਲਈ ਸਸਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੁੱਧ
'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ 10 ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ
ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤੋਦਿਆ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ-
ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ
ਲਈ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

ਦਿੱਤੇ।
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ
ਖ਼ੁੱਬਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ
ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅੰਤੋਦਿਆ
ਪਰਿਵਾਰ ਉਥਾਨ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ
ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ
ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ
ਲਈ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ
ਰਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ
ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ
ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਕ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿਦਾਇਤਾਂ
ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤੋਦਿਆ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ
ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ
ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਜ਼ਾ
ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ
ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁੱਧ
ਦੀ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ
ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ

ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਲਾਭਦੇਵ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਮੱਥ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ
ਵਿਭਾਗ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ
ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਵੀਣਾ
ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ
ਵਾਧੂ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ
ਮੱਥਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਵੀਣਾ ਖਰੀਦੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ
ਲੀਟਰ 10 ਰੁਪਏ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਰਾਸ਼ੀ
ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਮਹਿਲਾ ਸਵੈ-
ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ
ਜਾਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ
ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਸ਼ੂ
ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਘੱਟ-
ਘੱਟ 15000 ਮੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਉਪਲਬਧ
ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ
ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ
ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ
ਤਿਆਰ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ

300 ਨਵੇਂ ਵੀਣਾ ਬੂਝ, ਮਿਲਕ ਬਾਰ ਅਤੇ
ਸਾਂਝਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ
'ਤੇ ਹਰ ਹਿੱਤ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਵੀਣਾ ਬੂਝ
ਖੁਲ੍ਹਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ
ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ
ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ
ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਪਿੰਡ, ਕਲੋਨੀ, ਸੈਕਟਰ
ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ
ਹਿੱਤ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਵੀਣਾ ਮਿਲਕ ਬੂਝ ਖੋਲ੍ਹੇ
ਜਾਣ। 'ਸੇਵਾ' ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵਧੀਕ
ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜੀ. ਅਨੁਪਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤੋਦਿਆ

ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ
ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤੋਦਿਆ ਮੇਲਿਆਂ
ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,
ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ
ਲੈਣ ਲਈ ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ
ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ
19 ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ 47 ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ
ਅੰਤੋਦਿਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਬਜਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਹੀ

ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੇਡ, 9 ਅਕਤੂਬਰ

-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-

ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੀਪ
ਸਿੰਘ ਝੀਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਕਮੇਟੀ
ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਭਿੰਨਾ
ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ
ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਬਜਟ ਪਾਸ ਕਰਨ
ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ
ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਅੱਜ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ,
ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਤਾਲਕੋਰ, ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ
ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਟੀ ਪੀ ਸਿੰਘ
ਨਾਰਨਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ
ਹੋਏ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਸਥਿਤ

ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਗਲੱਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਨੇ ਖਦਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ
ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ
ਬਜਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ
ਵਿਗਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ
ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨਾਲ ਵੀ
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਜਥੇਦਾਰ ਝੀਡਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ
ਬਜਟ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ
ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਹੁਮੱਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ
ਬਦਲਣ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੇ
ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ
ਬਜਟ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਝੀਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅੱਜ
ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ
ਵਿਚ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ
ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤੇ ਬਜਟ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋ
ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ
ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ
ਅਭਿੰਨਾ ਭਾਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ
ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਜਟ
ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ
ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਅਸਤੀਵੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਥੇਦਾਰ
ਝੀਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ
ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੁਣ ਸਿਰਫ
ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ
ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਆਲ ਇੰਡੀਆ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ
ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ
ਰਾਣੀਆ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ
ਕਰਨੇਲ ਸਿੰਘ ਨਿਮਨਬਾਦ, ਕੁਲਦੀਪ
ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਚੜ
ਸਾਹਿਬ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਰਤ, ਮੈਂਬਰ
ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਮਨ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਤੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਸ਼ਾਣਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ
ਸਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 9 ਅਕਤੂਬਰ

-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ
ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਖਰੀਦ ਸੀਜਨ 2026-27
ਦੌਰਾਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ
ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ
ਬਜਾਏ 29 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਕੰਮ 29
ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 15 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ।
ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ
ਸਾਲ ਝੋਨੇ ਦਾ ਘੱਟ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ
(ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.) ਆਮ ਝੋਨੇ (ਕਾਮਨ)
ਲਈ 2441 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਅਤੇ
ਝੋਨੇ (ਗੁਡ-ਏ) ਲਈ 2461 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ
ਕੁਇੰਟਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ 249
ਮੰਡੀਆਂ/ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ
ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਖਰੀਦ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਅਤੇ
ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਓ-ਟੈਗਿੰਗ
ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਖੁਰਾਕ
ਨਾਗਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ
ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ, ਹੋਫਡ ਅਤੇ
ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ
ਸਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ 58 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ
ਟਨ ਝੋਨਾ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਟੀਚਾ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ 32.5 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਝੋਨੇ
ਦੀ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੁੱਕਨ (ਟ੍ਰੇਡ ਹੋਏ
ਚੱਲਾਂ) ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਐਮ ਆਰ. ਦੀ
ਡਿਲੀਵਰੀ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ
(ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ.) ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ
ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ
ਐਂਕਵਿਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, 5 ਅਕਤੂਬਰ
ਤੱਕ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ
7.35 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਆਮਦ
ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ
ਤੱਕ 2.57 ਲੱਖ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਝੋਨੇ ਦੀ
ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਖਰੀਦੇ ਗਏ
ਝੋਨੇ ਦੀ ਚੁਕਾਈ (ਲਿਫਟਿੰਗ) ਦੀ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 27,497 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ
ਝੋਨੇ ਦੀ ਚੁਕਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ
1458 ਰਾਈਸ ਮਿਲਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ
ਸੀ ਐਮ ਆਰ. ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ 4 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ
1293 ਰਾਈਸ ਮਿਲਰਜ਼ ਨੇ
ਸੀ ਐਮ ਆਰ. ਕੰਮ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ
ਫਸਲ ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ

ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ
ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ
ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੰਡੀਆਂ ਅਤੇ
ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ
ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਟਾਇਲਟ,
ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ, ਹੌਲਪ ਭੈਸਕ
ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ
ਹਨ।

ਝੋਨੇ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਦੀ
ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ
(ਹਾਰਵੈਸਟਿੰਗ) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ
ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਿਕਾ, 2023
ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਤਹਿਤ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੇ
ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ
ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਰਹੀ
ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਸਲ
ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਨਦਾਤਾ
ਦੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦਾਣੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਘੱਟ-
ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ
ਗਏ ਹਨ। ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ
ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ
ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮੱਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਜ਼ਕਾਰੀ ਵਰਥਲ ਆਪੋਪੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਕ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਾਲਿਟ ਟੈਮਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 9 ਅਕਤੂਬਰ

-ਨੈਸ਼ਨਲ ਵਰਥਲ-

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮੱਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ
ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ
ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ,
ਰੋਜ਼ਕਾਰੀ ਵਰਥਲ ਆਪੋਪੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਕ
ਵਿੱਚ ਆਈ.ਸੀ.ਐਮ.ਐਮ.-ਫੈਡਿੰਗ
ਵਰਥਲ ਆਪੋਪੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਕ ਦਾ ਪਾਇਲਟ
ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ
ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਏਮਜ਼ (1995),
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ
ਰੋਜ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਇਲਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਜੋਂ
ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ
ਉਦੇਸ਼ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ
ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ
ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੱਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ
ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੱਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ
ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ
ਸਕੱਤਰ, ਡਾ. ਸੁਮਿਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ
ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ
5,000 ਮੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੋਗ
ਮੱਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੱਤਾਈਲ-ਅਧਾਰਿਤ
ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਵਰਥਲ ਆਪੋਪੀ
(ਮੌਖਿਕ) ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਯੋਜਿਤ
ਕਰਨਗੇ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ
ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਮੱਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ
ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੱਤਾਂ ਦੀਆਂ
ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ
ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕਰਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮੱਤ ਹਿੱਪੋਟੈਟਿਕ ਨੂੰ
ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੱਤ
ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ
ਡਾਟਾ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੇਡ, 9 ਅਕਤੂਬਰ

-ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ-ਬਿਊਰੋ-

ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ
ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ
ਅਹਿਮ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ
ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਕਾਸ ਤੇ
ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ
ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਆਧੁਨਿਕ ਯੁਗ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ,

ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ
ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਹੌਲੇ
ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ
ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ
ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮਦਰ
ਲੈਂਡ ਸੇਵਾ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਨੀ ਡਾ. ਸ਼੍ਰੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮਦਰ ਲੈਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
ਟੈਲਿ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ

ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ
ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ
ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬੁਰਵਾਏ ਲਿਖਿਆ ਸੇਵਾਦ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਰਸਵਤੀ
ਵੰਦਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀਪ ਜਲਾ ਕੇ ਹੋਈ। ਇਸ
ਮੌਕੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ
ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ
ਰੋਸ਼ਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ
ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਰਾਂ-
ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ
ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ
ਪ੍ਰਾਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਰੁਕਸ਼ੇਤਰ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ
ਡਾ. ਰਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ
ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਣਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਤੇ
ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।
ਸਾਬਕਾ ਸਰਵਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ
ਯਸ਼ਪਾਲ ਸੋਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ
ਸੇਵਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋੜਵੰਦ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ
ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 9 ਅਕਤੂਬਰ

-ਨੈਸ਼ਨਲ ਵਰਥਲ ਆਪੋਪੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਕ-

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇੰਡੀਆ ਹੋਬੀਟੇਟ
ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਜ਼ੋਕਾਰੇਡਾ ਹਾਲ ਵਿੱਚ
ਗੁਰੂਜਲ ਵੱਲੋਂ 'ਅਰਥਨ ਆੱਡਾ 2026'
ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਣੀ
ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰਕੂਲਰਿਟੀ ਵਿਸ਼ੇ
'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ
ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ
ਹੋਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ
ਇੱਕ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ
ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਸਾਧਨ (ਸਰਕੂਲਰ ਵਾਟਰ)
ਵਜੋਂ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ,
ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਘੱਟ
ਖਪਤ, ਵਧੇਰੇ ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ
ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ
ਹੁਲਾਸ ਦੇ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੈਕਟ ਅਤੇ
ਹੜ੍ਹ ਵਰਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ
ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਹੀ ਆਈ.ਸੀ.-ਸਹਿ-ਪ੍ਰਧਾਨ
ਅਖਾਦ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ
ਦੇ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ-
ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਈ
ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਢੋਆ-
ਢੁਆਈ ਪਾਣੀ ਪਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ
ਵਾਇਏਬਿਲਟੀ ਗੈਪ ਫੰਡਿੰਗ (76)
ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਮਕਿਤਾ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਰਗੇ
ਉਪ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ
ਦੇ ਸਵਲ ਮਾਡਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ
ਕਹੀ। ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਚੇਨਈ ਦੇ
ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਐਂਕਰ-ਆਵਟੋਕਰ ਮਾਡਲ
ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੰਗ
ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀਵਰੇਜ ਨੂੰ
ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮਾਲੀਏ (ਰੇਵੇਨਿਊ)
ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ

ਡਾ. ਕਾਦੀਆਨ ਨੇ
ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸੇਕੌਰਿਟੀ ਅਤੇ
ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
ਉਠਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ
ਤੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ
ਕੱਢਣਾ ਸਸਤਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ
ਗਏ ਹੋਏ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਉੱਚ ਇਲਾਜ ਚੁੱਕਾ
ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਬੋਝ
ਰਹੇਗਾ, ਤਦ ਤੱਕ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਪਾਣੀ
ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਿਵਾਲਟ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ
ਬਣ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ
ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ
ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ
ਸੈਂਸ ਅਤੇ ਭੂਜਲ ਉਪਕਰਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ
ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ
ਮਹਿੰਗੇ ਤੁਤੀਯਕ ਇਲਾਜ ਮਾਪਦੰਡਾਂ
ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹੋਏ
ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਗੁਣਵੱਤਾ
ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਰੇ ਖੇਤਰਾਂ, ਨਿਰਮਾਣ,
ਅਖਾਦ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ
ਦੇ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ-
ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਈ
ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਢੋਆ-
ਢੁਆਈ ਪਾਣੀ ਪਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ
ਵਾਇਏਬਿਲਟੀ ਗੈਪ ਫੰਡਿੰਗ (76)
ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਮਕਿਤਾ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਰਗੇ
ਉਪ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ
ਦੇ ਸਵਲ ਮਾਡਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ
ਕਹੀ। ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਚੇਨਈ ਦੇ
ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਐਂਕਰ-ਆਵਟੋਕਰ ਮਾਡਲ
ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮੰਗ
ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀਵਰੇਜ ਨੂੰ
ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮਾਲੀਏ (ਰੇਵੇਨਿਊ)
ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ

ਇਲਾਜ ਮਾਡਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਢੋਆ-
ਢੁਆਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗ